

AYRILIKLAR EYLEM BİRLİĞİNİN ÖNÜNE GEÇİRİLEMEZ

TSİP'in 8. kuruluş yıldönümünü kutlama toplantısında yapılan konuşma, 5 Haziran 1982.

Yoldaşlar, Dostlar, Merhaba!

Bugün buraya karışık ve çelişik hisler içinde geldim. İçimde bir yandan, kardeş parti Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin 8. Kuruluş Yıldönümü Toplantısı'na katılmanın hoşnutluğu vardı, öte yandan, bu toplantının ve benim katılımımın, kendi öz yurdumuzda değil de, yaban ellerde yer almasının burukluğu, yer almak zorunda bırakılmış olmasının öfkesi vardı. Bu öfke, 12 Eylül 1980'den beri mayalanıp kabaran bir öfkedir içimde.

Ama öfke neye yarar? Hiçbir şeye, hatta zararlı olur, eğer yalnızca öfke olarak kalırsa. Ama öfke, öfkeyi doğuran nedene yönelik gerçekçi ve geçerli, sebatlı ve tutarlı bir mücadele verme kararlılığı -ve pratiği- ile birleşirse, o zaman öfke, o mücadelenin enerji kaynağı, motorunu işleten akaryakıtı işlevini görür.

Bugün Türkiye'nin işçi köylü, aydın genç, Türk Kürt geniş kitleleri gittikçe kök salan ve kabaran bir öfke içindedirler. Kime karşı? Faşist askeri cuntaya karşı. Onun, emperyalizmin ve büyük sermaye sınıfının çıkarlarına hizmet eden, bu hizmet uğruna işçi sınıfını, kent ve kır emekçilerini, aydınları, gençleri ve Kürt halkını ezen, yoksullaştıran, en basit demokratik hak ve özgürlüklerden yoksun bırakan, yoksulluğa, sefalete mahkûm eden yönetimine karşı, Türkiye'yi Reagan Amerika'sının Avrupa'da ve Ortadoğu'da savaş kışkırtıcı politikasına alet edilmesine karşı... Reagan yönetimi ve Cunta eliyle Türkiye, herhangi bir çapta başlatılacak bir nükleer savaşın bulaşacağı ilk alan konumuna getiriliyor. Bu yöndeki askeri hazırlıkların özellikle Türkiye Kürdistan'ında yoğunlaştırılmakta olduğu görülüyor. Bugün dünyada tüm ülkeler ve toplumlar için, hele hele Türkiye gibi dünya haritasında çok önemli stratejik noktalarda yer alan ülkeler için en büyük, en korkunç, en yaşamsal tehlike hiç kuşkusuz nükleer savaştır.

Cuntanın alaşağı edilebilmesinin, dayandığı iç ve dış tekelci sermayenin ve egemen sınıfların etkisizleştirilmesinin, demokratik hak ve özgürlüklerin yeniden yaşama geçirilebilmesinin ve genişletilmesinin -hem sınıfsal, hem ulusal düzeyde genişletilmesinin- en geniş halk kitlelerinin bu şer kuvvetlerine karşı ortak mücadeleye çekilebilmesine bağlı olduğunu artık hepimiz biliyoruz. Bu ortak mücadelenin kalıcı bir örgütlülüğe kavuşturulması ve bunun geliştirilmesi gereğini de hep biliyoruz. Ama gene biliyoruz ki, bugün cuntaya, onun iç ve dış politikasına, tekelci sermayenin saldırısına, emperyalist savaş tehlikesine karşı cephe birliği henüz ufukta bir hedef durumundadır.

Eylem birliği, düne göre bugün, olumlu bir süreç içine girmiştir. Şimdi önümüzdeki baş sorun, eylem birliğini daha ileri aşamalara doğru geliştirmenin somut

koşullarını yaratmaktadır. Bu koşullar şöyle sıralanabilir:

Birincisi, eylem birliği ve cephe uzlaşma temeline oturur, bunun için de katılan parti ve örgütlerin belli ölçülerde kimi türden ödün vermelerini gerektirir. Katılan partiler ve örgütler arasında ideolojik ve politik tam bir çakışma, bir özdeşlik olmadığı açıktır. Olsaydı ayrı partiler, örgütler olmazlardı, onlar arasında eylem birliği, birleşik cephe diye bir sorun da ortaya çıkmazdı. Hepsi bir tek örgütte toplanmış olurlardı.

Eylem birliği ve cepheye ilişkin olarak kesinlikle ödün verilemeyecek tek nokta, tekeli büyük burjuvazi ve emperyalizmle uzlaşma, bunlar karşısında pasif kalma eğilim ve girişimleridir. Bunun dışında her görüş farkı, her anlaşmazlık çözülebilir ve çözülmelidir. Hiçbir ayrılık eylem birliğini engeller hale getirilmemelidir.

İkinci koşul, katılan hiçbir parti veya örgütün eylem birliği ve birleşik cepheyi örgütlenme alanını yalnızca kendi parti veya örgütünün propaganda ve ajitasyon, üye ve yandaş kazanma ile sınırlı bir alanı olarak görmemesi, bu alanı kendi tekelinde saymamasıdır. Ortak çalışmaların ve eylem birliğinin katılan tarafların hak eşitliği ve birbirlerine sataşmamaları temeli üzerinde yürütülmesi şarttır.

Eylem birliğinin pratikte gerçekleşmesi ve hızla gelişmesi için üçüncü koşul, yapılan anlaşmalara, bir konuda alınan ortak kararlara sadakattir, tam tamına uymaktır. Katılan örgütler anlaşmalara ve ortak kararlara, en üst yönetiminden ara kademelerine ve taban birimlerine kadar bütünüyle uymak zorundadırlar. Dar örgütsel çıkarlar, kendini öne çıkarmak, öncü göstermek hesaplarıyla pratikte anlaşmalara, kararlara aykırı davranmaya, onları çarpıtmaya, tarafların birbirini yıpratmaya çalışmalarına izin yoktur. Bu tür davranışlar eylem birliğine katılanlar arasında birbirine güveni sarsar, yakınlaşmayı, birliktelik ortamının, birlikte uyumlu davranmak alışkanlığının oluşmasını ve güçlenmesini önler.

Eylem birliğine ve cephe örgütlenmesine ilişkin dördüncü koşul, az önce asla ödün verilmeyecek nokta olarak belirttiğim halin dışında, esas olan eylem birliği -ilerde cephe birliği- içinde kalmaktır. Faşizme, tekeli büyük sermayenin sınıfsal ve ulusal düzeylerde saldırısına, emperyalizme ve onun savaş kışkırtıcılığına karşı ortak mücadeleye ilişkin olarak “ya bu deve güdülür, ya bu diyardan gidilir” sözü sökmek. Hem bu diyarda, yani eylem birliği ve ortak mücadeleyi geliştirme alanında kalınacak, hem de zorluklar, anlaşmazlıklar her ne olursa olsun, ortak mücadeleyi geliştirmeye katılınacaktır.

Son bir nokta: 12 Eylül darbesinden sonra “terörizm”in istismarı Cunta için en temel ideolojik araçlardan biri oldu. Cunta, yerleşmek, devlet niteliğinde öngördüğü değişiklikleri gerçekleştirmek için, demokratik hak ve özgürlüklere karşı yürüttüğü saldırılara terörizmi bahane etti, hâlâ da etmeye çalışıyor. Kuşkusuz, 12 Eylül öncesi terör ortamının ve bireysel terörizmin kimlere yaradığı bugün artık açık seçik ortadadır. Yıllar önce belirttiğimiz üzere, cuntanın gelebileceği ortamı hazırlamak için teröre bilerek göz yumuldu, terör bilerek tırmandırıldı. Ancak, terör ve terörizmden gereken dersleri çıkartmak, bu konuda duyarlı olmak başka, geçmişte yapılmış hataları, düşülen yanılgıları, ilerici ve yurtseverlerin bugün verecekleri savaşın hedefleri durumuna getirmek büsbütün başkadır. Yaşadığımız dönemde, Cunta'nın propagandasıyla nesnel olarak çakışabilecek konulara düşmekten ka-

çınmak elbette gereklidir.

Barış, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm yolunda işçi sınıfının politik hareketini yürütmek ve tüm demokrasi güçlerinin eylem birliğini geliştirmek, cephesini örgütlemek bir yüz metre yarış değil, bir maraton yarışıdır. Uzun soluk, direnç ve dayanıklılık, yalnız bacak gücü değil, akılcı hesaplama ve ayarlama isteyen zorlu bir koşudur. Günlük koşullar ve olaylar ne denli zor, yıpratıcı, sınır törpüleyici olursa olsun, uzun vadeli perspektifi, o perspektif içinde güncel sorunları, gelişmeleri ve yapılması gerekenleri değerlendirmeyi hiç gözden kaçırmamalıdır.

Burada şu soru sorulabilir: Önemini, güncelliğini bu denli vurguladığımız geniş eylem birliği ve birleşik cepheyi oluşturma hareketi içinde işçi sınıfı partilerinin özel konumu ve işlevi yok mudur?

Elbette vardır. Bir kez, en geniş kitlelerin ve onların örgütlerinin faşizme, tekelci sermayenin saldırı ve şovenizmine ve emperyalist savaş tehdidine karşı oluşturacağı cephenin -bilindiği gibi- işçi sınıfının kendi içinde oluşturacağı proleter cephe temeli üzerinde, işçi sınıfının kararlı öncü eylemiyle kurulması öngörülmüştür, daha elli yıl önce. Kitlelerin en geniş eylem birliğinin ve cephesinin oluşturulması ve geliştirilmesi, işçi sınıfının sendika ve partiler düzeyinde birliğini zorunlu olarak kapsar. Eylem birliği ve cephe hareketinin önderi, belirleyici gücü olma işlevini yerine getirmek işçi sınıfına, onun da politik örgütüne düştüğünden, politik birliğin sağlanmasının bir önceliği de var. Ama bu öncelik zamanda sıralama bakımından değil, asıl önem bakımından, belirleyici olabilme bakımındandır. Önce işçi sınıfının politik birliği, sonra geniş yelpazede demokrasi güçlerinin eylem ve cephe birliği denemez.

Ne var ki, güncel ve yaşamsal önem taşıyan, en geniş yelpazede demokrasi güçlerinin eylem birliğini geliştirme, cepheyi oluşturma çalışmaları sürdürülürken işçi sınıfının politik birliğinin gerçekleştirilmesine yönelik çalışmalara da girilebilir, girilmelidir. Bu, işçi sınıfının politik partileri arasında ayrı bir düzeyde eylem birliğinin başlatılmasını da gerektirir, çünkü nesnel koşullar ortak mücadelenin bir an önce başlatılmasını dayatmaktadır. Ama partilerarası eylem birliğini geliştirme, politik birlik perspektifi içinde ve onu hedef olarak yürütülmelidir. İşçi sınıfı örgütlü politik hareketi eliyle geniş birleşik cephenin öncü, belirleyici itici gücü olma görevini göreceksa, geniş bir cephenin kurulması ve başarısı bu görevin layıkıyla yerine getirilmesine bağlı ise, işçi sınıfının politik birliğinin, partilerarası eylem birliğinin ötesinde, partilerin birleşip tekleşmesi biçiminde gerçekleşmesi zorunludur. Hele Türkiye'ye özgü olan durumda, yani tarihsel koşulların Türkiye işçi sınıfının politik hareketini Marksist-Leninist ve sosyal demokrat veya sosyalist partiler ayrımı düzeyinde değil, doğrudan Marksist-Leninist hareket düzeyinde bölmüş bulunduğu koşullarda, söz konusu partilerin birleşip tekleşmesi büsbütün zorunludur. İşçi sınıfının politik hareketleri arasında eylem birliği ne denli sıkı ve uyumlu olsa da, bu eylem birliği hiçbir zaman birleşmiş tek bir partinin sahip olabileceği irade ve eylemsel birliğe, etken işlerliğe sahip olamaz. Partilerarası eylem birliği ne denli geliştirilse, yine de ayrılıklar, anlaşmazlıklar, tartışma ve sürtüşmeler şu veya bu ölçüde sürecektir. Bu durum ise, işçi sınıfının geniş bir cepheyi oluşturmada ve geliştirmede gerektiğince öncü, belirleyici bir rol oynayabilmesini köstekleyen, aksatan

bir faktör olur.

Sırası gelmişken şunu da belirtelim ki, işçi sınıfının örgütlü politik hareketi, gerek işçi sınıfının kendi kitlesi içinde, gerekse geniş yelpazedeki demokrasi güçleri arasında eylem birliğini geliştirmede ve cepheyi oluşturmada öncü belirleyici güç olma konumunu, bu yönde iddialarla, kendini öne çıkarma, önde göstermeye yönelik makyevelist yöntemlerle, dar parti çıkarları hesapları ve taktikleriyle kazanamaz. İşçi sınıfının politik partisi, teorik yetenekleri ve politik becerileriyle, kararlı, tutarlı, özverili ve cesur mücadelesiyle, stratejisinin ve taktiklerinin doğruluğu ve geçerliliği ile öncülüğü ve belirleyiciliği kazanırsa kazanır. İşçi sınıfının politik partisi sıfatını koruyabilmek için de bunu başarmak ve sürdürmek zorundadır.

Cuntaya ve faşizmin, gericiğin, emperyalizmin, iç ve dış tekellerin şimdi cunta da somutlaşan, daha sonra da parlamenter görünüme bürünmüş bir diktatörlük biçiminde somutlanabilecek olan saldırılarına karşı en geniş mücadele birliğinin gerçekleştirilmesi gereken yer elbette ki, Türkiye'dir. Ne var ki, eylem birliğini burada da geliştirmek ve Türkiye'deki mücadeleyle olan dayanışmayı daha da yükseltmek bütününde eylem birliği ve cephele sağlayacaktır. Kuşkusuz, buradaki çalışmalar, yurt dışındaki Türkiyeli işçilerin karşılaştığı sorunları da kapsama durumundadır. Göçmen olarak, işçi olarak hak ve çıkarlarımızın korunması, yenilerinin kazanılması bu uğurda verilecek birleşik mücadele ile mümkündür. Şimdi yabancı düşmanlığı biçiminde başkaldırıp gelişmeye, bir kitle tabanı oluşturmaya çalışan neo-nazizme -genel terimiyle faşizme- karşı direnme ve mücadele de örgütlü birleşik mücadeleyi gerektirir. Buradaki sorunlarımıza ilişkin eylem birliği yalnız kendi aramızda değil, diğer yabancı göçmen topluluklarıyla ve örgütleriyle ve ülkenin ilerici güçleri ve işçi sınıfı örgütleriyle güç ve eylem birliğini de gündeme getirmektedir.

Haziran ayı, Türkiye işçi sınıfının eylemsel gücünü, etkinliğini tartışma götürmez biçimde dosta düşmana karşı 12 yıl önce kanıtlamış olduğu aydır. Türkiye işçi sınıfının tarihine geçen 15-16 Haziran olaylarıyla Türkiye işçi sınıfı, burjuvazinin ilerici sendikal örgütleri ve hareketi yok etmeyi amaçlayan planına kesin bir darbe vurmuştu. Daha sonraki eylemlerle bu politik bilinç ve güç daha da yükselmişti. Bugün de işçi sınıfımız sendika ve işçi haklarını savunma ve koruma, tümüyle demokratik hak ve özgürlükleri, Cunta'nın ve dayandığı iç ve dış güçlerin demir pençesinden kurtarma gücüne sahiptir. Eksik olan bu gücün örgütlenmesi ve yönlendirilmesidir. Bu eksikliği, örgütsel birlik doğrultusunda sıkı ve uyumlu eylem birliği ile gidermek görevi ise işçi sınıfının politik partilerine düşen tarihsel bir yükümlülüktür.

Türkiye işçi sınıfının üç politik partisinin bu yükümlülüğün, sorumluluğun tam bilincinde olarak aralarındaki ilişkileri ve eylem birliğini giderek hızlanan bir tempoyla daha da geliştirecekleri inancıyla üç partiden biri olan kardeş Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin sekizinci kuruluş yıldönümünü şahsım ve Türkiye İşçi Partisi adına yoldaşça duygularla kutlarım.

Çark Başak, Sayı 12 (89), Haziran 1982